

NOTATKI PRZYRODNICZE

Ptaki

Łukasz Misiuna

OBSERWACJA PŁOCHACZA HALNEGO *PRUNELLA COLLARIS* POD KIELCAMI

10 IV 1993 na skraju os. „Na Stoku” w Kielcach wraz z I. Żółcińską obserwowałem dorosłego osobnika płochacza halnego (Akceptacja KF PTZool.). Ptak przebywał na kamienistej, śródpolnej drodze w pobliżu niewielkiego wąwozu. Spłoszony usiadł na niskim krzewie dzikiej róży (*Rosa sp.*). Ptaka obserwowałem przez 10 minut, z najmniejszej odległości 5-6 m.

W porównaniu bezpośrednim z trznadłem *Emberiza citrinella* obserwowany płochacz halny odznaczał się porównywalnymi lub nieco większymi rozmiarami. Ponadto był masywniejszy od trznadła, posiadał większą, zbliżoną kształtem do kłaskawki *Saxicola torquata* głowę oraz porównywalnie do trznadła krótszy ogon. Ptak przypominał pokrojem pokrzywnicę *Prunella modularis*, ale był masywniejszy i nie posiadał aż tak płaskiej głowy. Dziób był wyraźnie dwubarwny: ciemny z żółtawą nasadą dolnej szczęki; na pokrywach usznych wyraźna brązowa plama; na podgardlu ciemne cętki, na szarawym tle; górna część piersi szarawa; dolna i brzuch jaśniejsze z wyraźnymi rdzawymi cętkami, układającymi się w regularne pasy; wierzch ciała brązowawy z czarnym i szarym nalotem; duże pokrywy naskrzydłowe ciemne z perłkowatymi, jasnymi zakończeniami, tworzącymi dwa niezbyt szerokie paski; reszta skrzydeł brązowawa; w tym lotki drugorzędowe z jasnobrązowym akcentem; na lotkach jasne zakończenia, układające się w pasek przykońcowy; plecy i nadogonie silnie cętkowane; ogon brunatny z dobrze dostrzegalnymi rozjaśnieniami na końcach sterówek, układającymi się w wąski pasek przykońcowy. Ptak był stosunkowo mało płochliwy, poruszał się wyraźnie falistym lotem.

Poza stałymi stanowiskami lęgowymi płochacz halny stwierdzany był w Polsce sporadycznie (Tomiałojć 1990), w Krainie Gór Świętokrzyskich uprzednio notowany w Świętokrzyskim Parku Narodowym w latach 50. (Ćmak 1962) oraz 30 IV i 1 V 1989 w kamieniołomie „Ptaszniki” pod Chmielnikiem (L. Kokozska).

Literatura

- Ćmak J. 1962. *Charakterystyka ekologiczna zespołów ptaków (Aves) w biotopach Chełmowej Góry*. Ann. UMCS Sect. C. 17: 259-296.
- Tomiałołój L. 1990. *Ptaki Polski, rozmieszczenie i liczebność*. PWN, Warszawa.

Adres autora:

Lukasz Misiuna, Os. Na Stoku 9/15, 25-408 Kielce

OBSERVATION OF AN ALPINE ACCENTOR *PRUNELLA COLLARIS* NEAR KIELCE

Summary

On 10 April 1993, an adult Alpine accentor was observed near the town of Kielce (50°52'N, 20°39'E)